

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.

0032 OSLO

Deres ref.

Vår sak

06/01757-011 010576/06 hat/ØTH
601.40

Oslo, 09.10.2006

HØRING - LOKALDEMOKRATIKOMMISJONEN SIN ANDRE UTREDNING - NOU 2006:7 DET LOKALE FOLKESTYRET I ENDRING - OM DELTAKELSE OG ENGASJEMENT I LOKALPOLITIKKEN

LO viser til brev av 26. april d.å. Vi har følgende merknader. Kommisjonen tar opp mange viktige og sentrale utfordringer for vårt lokaldemokrati.

Kommisjonens utredning avdekker en rekke svakheter i utviklingen av vårt lokaldemokrati. Kommisjonen påpeker at deltakingen i lokalvalgene stadig er blitt mindre. I 1963 var deltakelsen i kommunevalg 81 %, mens deltakelsen var 59 % i 2003. Ved fylkestingsvalget i 2003 deltok bare 55,6 %.

Samtidig konstaterer Maktutredningen at folkevalgtes myndighet er redusert i alle ledd.

Et lokaldemokrati under press

I hovedsak er vi enig i de fleste tiltak kommisjonen foreslår. Vi vil spesielt framheve følgende:

En delegering av avgjørelsesmyndighet fra staten til regional- og lokalnivået må vurderes i forbindelse med regionalreformen.

Innenfor nåværende økonomisystem for kommunene er vi mot fri beskatningsrett for kommunene. Ved en gjennomgang og eventuell omlegging av økonomisystemet for kommunene stiller vi oss ikke avvisende til at kommunene blir stilt friere til selv å fastsette sitt skatteøre.

Vi stiller oss tvilende til at det skal gis anledning til å stemme blankt. Blanke stemmer bør telles som forkastede stemmer. Vi støtter kommisjonens flertallsforslag om å beholde nåværende ordning med at lokal- og regionalvalgene holdes samme dag, mens Stortingsvalget holdes for seg. Vi mener også at valg over to dager vil øke valgdeltakelsen. I dag er det

mange som pendler eller har arbeidstidsordninger som hindrer dem i å stemme på en bestemt dag. Vi slutter oss også til flertallsforslaget om at stemmerettsalderen ved lokalvalgene fortsatt skal være 18 år.

Det er videre viktig å bygge opp om partienes posisjon til å utøve lokalpolitikken fordi partiene i større grad enn såkalte "frittstående" lister må se sammenhengen i politikken. I tillegg er det en del bekymringsfulle trekk i lokalpolitikken som kommisjonen påpeker:

- Fortsatt er det skjev sosial rekruttering og aldersrepresentasjon
- Kjønnfordelingen er blitt bedre gjennom årene, men fortsatt er kvinnerepresentasjonen ca 5 % under det anerkjente prinsippet om at hvert kjønn bør ha en representasjon på minst 40 %
- Innvandrergрупene er fortsatt sterkt underrepresentert

Vi er sterkt i tvil om mindretallsforslaget om skattefradrag for medlemskontingent til partiene er et egnet virkemiddel for å få opp partienes medlemstall. Derimot kan det være en ide om å følge opp et annet mindretallsforslag om at det bør nedsettes en arbeidsgruppe som skal foreslå tiltak for å motvirke synkende medlemstall i partiene. Vi er også skeptisk til at det skal bli enklere å stille med såkalte "frittstående" lister ved lokalvalgene. Når det i ca 40 % av kommunene stilles slike lister, tyder det ikke på at det er for vanskelig å stille frittstående lister.

Vi stiller oss bak kommisjonens advarsel mot større profesjonalisering i lokalpolitikken. Prinsippet om "gjennomgående representasjon" fører bl.a. til at færre personer får anledning til å delta i lokalpolitikken.

Vi stiller oss også bak kommisjonens kritiske holdning til en stadig mer omfattende delegasjon av myndighet fra folkevalgte organer til administrasjonen. Vi ber i den sammenheng at det blir foretatt en vurdering av hvordan den praksis som har utviklet seg i de siste årene står i forhold til Kommunelovens prinsipper som ved siste revisjon nettopp tok sikte på å styrke politikernes posisjon i kommuneforvaltningen.

Innvirkning mellom valgene

Flertallet i kommisjonen foreslår at det representative systemet må være fundamentet for folkestyret. Vi slutter oss til dette synet og flertallets forslag om at nåværende system med rådgivende folkeavstemninger bør videreføres. Vi slutter oss derfor ikke til mindretallets forslag om at folkeavstemninger bør få en mer bindende karakter.

Bruk av IKT er blitt omfattende i lokalpolitikken. I en vurdering av om det skal foretas en større vektlegging på IKT i kommunenes kommunikasjon mellom befolkning, forvaltning og politikere, må man hensynta at tilgangen til IKT og beherskningen av teknologien er ujevnt fordelt i befolkningen.

Vi kan ikke slutte oss til kommisjonens forslag om å oppheve lovfestingen av eldreråd og representasjon for funksjonshemmede i kommuner og fylkeskommuner.

Vi slutter oss til kommisjonens forslag om at kommunene må vise tilbakeholdenhet med å sette skranker for ytringsfrihet og lojalitetsplikt for kommunalt ansatte. For øvrig savner vi en bredere vurdering av de ansattes medbestemmelse og hva medbestemmelsen betyr for utviklingen av folkestyret. De ansatte er den viktigste ressurs i lokalforvaltningen, og utviklingen av et bedre samarbeid mellom politikere, administrativ ledelse og befolkning/brukere vil gjøre de kommunale tjenestene bedre. Utviklingen av modellkommuneprinsippet og ansatteinitiert omorganisering vil være viktig.

Kommunal organisering, kommunale selskapsdannelser og frivillige organisasjoner

Vi mener også at omfattende omorganisering, selskapsdannelser, m.v. som har skjedd i kommunesektoren har svekket det lokalpolitiske engasjement.

Vi går i mot kommisjonens flertallsforslag om at kommunene skal stå fritt i kommunal organisering, herunder ulike kommunale selskapsformer. Vi slutter oss til mindretallets syn om at selskapsdannelser er problematisk i forhold til de demokratiske prosesser. Selskapsformene vil svekke den politiske styring og kontroll.

Som arbeidstakerorganisasjon er vi også opptatt av tiltak som sikrer arbeidstakernes mulighet til å delta i lokalpolitisk arbeid. Vi savner en bredere gjennomgang av dette. Vi ber om at departementet følger opp dette.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Tor-Arne Solbakken

Øivind T. Hansen